

Opgavenboekje

Voorronde Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2019

Inhoud	pagina
Aanwijzingen voor de kandidaten	2
A Tien meerkeuzevragen	3
B Crisis in Venezuela	5
C Fore-arcs en back-arcs	6
D I ❤️ Amsterdam, of toch niet...	7

Aanwijzingen voor de kandidaten

Deze toets bestaat uit vier vraagstukken, elk met een aantal deelvragen.

Het totaal aantal te behalen scorepunten is 50.

A	Tien meerkeuzevragen	10p
B	Crisis in Venezuela	14p
C	Fore-arcs en back-arcs	12p
D	I ♥ Amsterdam, of toch niet...	14p

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden en dergelijke) dan worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Bij de 'uitlegvragen' wordt gelet op de volledigheid van de uitleg. Bij een volledige uitleg moet je een oorzaak en een gevolg daarvan geven. Voor zo'n volledige uitleg krijg je 2 scorepunten. Voor een uitleg die gedeeltelijk juist is, kan de beoordelaar 1 scorepunt toekennen. Zorg dat je uitleg zo beknopt mogelijk is.

Bij 'beredeneer-' en 'beschrijfvragen' moet je antwoord meestal bestaan uit een aantal stappen. Aan het aantal scorepunten kun je zien hoeveel stappen er gegeven moeten worden.

Schrijf alle antwoorden met het bijbehorend nummer op je antwoordblad. Gebruik voor elk vraagstuk (A tot en met D) een nieuw antwoordblad.

Gebruik bij deze toets De Grote Bosatlas (54e of 55e editie) of Alcarta (1e editie) en het bijgeleverde bronnenboekje. Bij elke vraag kun je desgewenst gebruik maken van een atlas. Schrijf bovenaan je antwoordblad de naam en editie van de atlas die je gebruikt hebt. Bij elk vraagstuk begint de nummering van de bronnen met 1. De bronnen zijn dus niet doorgenummerd.

Het gebruik van kladpapier, rekenmachine en geodriehoek / liniaal is toegestaan.

Je hebt voor deze toets 120 minuten de tijd.

Succes!

A Tien meerkeuzevragen

*Bij dit vraagstuk horen de bronnen in het bronnenboekje bij A.
Je mag bij deze tien meerkeuzevragen de atlas gebruiken.*

Gebruik bron 1.

In bron 1 is een geologische west-oost dwarsdoorsnede van een regio in de wereld getekend.

- 1p 1 Welke regio is dat?
- A het vasteland van Zuidoost-Azië
 - B Sub-Sahara Afrika
 - C Zuid-Amerika
 - D Zuid-Azië

Gebruik bron 2.

- 1p 2 Welke beschrijving van het weer in Nederland op 18 januari 2018 is juist?
- A Het is een regenachtige dag met een harde oostenwind.
 - B Het is een regenachtige dag met een harde westenwind.
 - C Het is een zonnige dag met een harde oostenwind.
 - D Het is een zonnige dag met een harde westenwind.

Gebruik de bronnen 3a en 3b.

In bron 3b staat de leeftijdsopbouw van Japan in 2017 afgebeeld.

- 1p 3 Welke demografische transitie heeft Japan de afgelopen twintig jaar doorgemaakt?
- A de transitie van fase 1 naar fase 2
 - B de transitie van fase 2 naar fase 3
 - C de transitie van fase 3 naar fase 4
 - D de transitie van fase 4 naar fase 5

Gebruik bron 4.

- 1p 4 Welk sediment laat de foto in bron 4 zien?
- A eolisch sediment
 - B fluviatiel sediment
 - C glaciaal sediment
 - D marien sediment

Gebruik bron 5.

De kaart in bron 5 is in het jaar 1154 getekend door de op Sicilië geboren geograaf en cartograaf Muhammad al-Idrisi.

- 1p 5 Met welke letter wordt in bron 5 de Noordzee aangeduid?
- A met de letter A
 - B met de letter B
 - C met de letter C
 - D met de letter D

Gebruik bron 6.

In bron 6 wordt elk land op de wereld als een gekleurde stip afgebeeld. Elke kleur staat voor een bepaalde regio in de wereld.

- 1p 6 Welke regio wordt afgebeeld in rood?
- A Afrika
 - B Australië en Azië
 - C Europa en Rusland
 - D Zuid-Amerika en Noord-Amerika

Gebruik bron 7.

Er worden twee uitspraken gedaan over het klimaat van Addis Abeba.

Uitspraak 1: Addis Abeba heeft een Cs-klimaat.

Uitspraak 2: door de relatief hoge ligging van Addis Abeba is het daar koeler dan in steden die op dezelfde breedtegraad liggen.

- 1p 7 Wat is juist?
- A Alleen uitspraak 1 is juist.
 - B Alleen uitspraak 2 is juist.
 - C Beide uitspraken zijn juist.
 - D Beide uitspraken zijn onjuist.

Gebruik bron 8.

- 1p 8 Maak onderstaande zin juist af.
Voor de inwoners van Moskou is het een ...

- A avond in de winter.
- B avond in de zomer.
- C ochtend in de winter.
- D ochtend in de zomer.

Gebruik de bronnen 9a en 9b.

In de volgende twee uitspraken ontbreekt een woord.

Uitspraak 1: als de stuw bij Driel gesloten is, stroomt er water naar het IJsselmeer.

Uitspraak 2: de foto in bron 9b is gemaakt in 2018.

- 1p 9 Welke woorden moeten ingevuld worden bij de uitspraken?

	bij uitspraak 1	bij uitspraak 2
A	meer	januari
B	meer	oktober
C	minder	januari
D	minder	oktober

Gebruik bron 10.

- 1p 10 In welk land zijn alle vier de foto's in bron 10 genomen?
- A Chili
 - B China
 - C India
 - D Rusland

B Crisis in Venezuela

Bij dit vraagstuk horen de bronnen in het bronnenboekje bij B.

Gebruik bron 1 en de atlas.

Het is lastig aan te geven of Venezuela een perifeer land is of niet.

- 3p 11 Geef
- een economisch kenmerk waaruit blijkt dat Venezuela **wel** een perifeer land is;
 - een economisch kenmerk waaruit blijkt dat Venezuela **geen** perifeer land is;
 - een demografisch kenmerk waaruit blijkt dat Venezuela **geen** perifeer land is.

Gebruik de atlas.

Mede door een wereldwijd dalende olieprijs vanaf 2014 kreeg Venezuela te maken met hyperinflatie, waardoor de Venezolaanse Bolivar steeds minder waard werd.

- 2p 12 Beredeneer dat een wereldwijd dalende olieprijs juist in Venezuela heeft geleid tot een nationale crisis.

Gebruik bron 1.

Tegenwoordig proberen Venezolanen uit allerlei sociale klassen het land te verlaten. Al voor het uitbreken van de crisis, tijdens het bewind van Chávez, verlieten veel mensen uit één bepaalde sociale klasse het land.

- 2p 13 Geef aan
- uit welke sociale klasse de groep mensen kwam die al voor de crisis Venezuela verliet;
 - waarom deze groep mensen Venezuela al voor de crisis verliet.

Gebruik bron 2 en de atlas.

Venezolaanse vluchtelingen verspreiden zich over het Amerikaanse continent. In bijna alle bestemmingslanden wordt dezelfde taal gesproken als in Venezuela. Voor twee bestemmingslanden geldt dat niet.

- 2p 14 Noteer deze twee bestemmingslanden op je antwoordblad. Schrijf achter elk van deze landen een reden waarom migranten, ondanks het verschil in taal, toch naar dit land migreren.

Gebruik de atlas.

Van de Europese landen kreeg Nederland als een van de eerste te maken met de gevolgen van de crisis in Venezuela.

2p 15 Leg dit uit.

Je antwoord moet een oorzaak gevolgrelatie bevatten.

Gebruik bron 3.

De door Maduro ingestelde Mijnboog kan op korte termijn zorgen dat de problemen in de regio Bolivar stoppen. Maar op langere termijn kan deze oplossing voor Venezuela ook negatief uitpakken.

3p 16 Geef

- een reden waarom de ingestelde Mijnboog op korte termijn een oplossing kan zijn voor de regio Bolivar;
- vanuit de dimensie natuur en vanuit de economische dimensie een reden waarom deze oplossing voor Venezuela op langere termijn negatief kan uitpakken.

C Fore-arcs en back-arcs

Bij dit vraagstuk horen de bronnen in het bronnenboekje bij C.

Gebruik de bronnen 1 en 2 en de atlas.

3p 17 Noteer de letters A tot en met D uit onderstaande tabel op je antwoordblad.

Schrijf achter elke letter de juiste naam.

Vulkanische eilandboog	Naam van het back-arc bekken	Subducerende plaat
Aleoeten	A	Pacifische Plaat
B	Ochotskbekken / Zee van Ochotsk	C
Marianen	D	Pacifische Plaat

Gebruik de bronnen 1 en 2.

Wanneer oude oceanische korst subduceert, wordt de back-arc uitgerekt. Hierdoor ontstaat een laaggelegen bekken.

2p 18 Leg uit dat zo'n laaggelegen bekken alleen ontstaat als oude oceanische korst subduceert.

Je uitleg moet een oorzaak gevolgrelatie bevatten.

Op aarde zijn ook subductiezones te vinden waarvan de back-arc niet uit een laaggelegen bekken, maar juist uit een gebergte bestaat.

3p 19 Beschrijf eerst in twee stappen het ontstaan van zo'n gebergte.

Noem vervolgens een voorbeeld van zo'n gebergte.

Gebruik de bronnen 1 en 2 en een overzichtskaart van Midden-Amerika.
De meeste eilanden van de eilandenboog Eilanden boven de Wind (Bovenwindse eilanden) zijn vulkanisch. Het eiland Barbados is niet vulkanisch.

- 2p 20 Leg aan de hand van de ligging ten opzichte van de diepzeetrog uit dat Barbados niet vulkanisch is.
Je uitleg moet een oorzaak gevolgrelatie bevatten.

Gebruik de bronnen 1 en 2 en een overzichtskaart van Midden-Amerika.
Voor de noordoostelijke kust van De Eilanden boven de Wind (Bovenwindse eilanden) in het Caribisch gebied ligt een diepzeetrog. Vanaf het eiland Dominica richting het vasteland van Zuid-Amerika wordt deze diepzeetrog steeds minder diep.

- 2p 21 Leg uit dat deze diepzeetrog richting het vasteland van Zuid-Amerika steeds minder diep wordt.
Je uitleg moet een oorzaak gevolgrelatie bevatten.

D I ♥ Amsterdam, of toch niet...

Bij dit vraagstuk horen de bronnen in het bronnenboekje bij D.

Ondanks een economische crisis is het toerisme naar Amsterdam de afgelopen twintig jaar met 40% toegenomen. De verwachting is dat in 2020 16 miljoen buitenlandse toeristen naar Amsterdam zullen komen.

- 2p 22 Geef aan
- uit welk continent de toename van het aantal toeristen het grootst is;
 - waarom het aantal toeristen juist uit dit continent is toegenomen.

Gebruik bron 1.

In bron 1 worden met de letters A tot en met D vier toekomstscenario's voor het toerisme in Amsterdam weergegeven. Toekomstscenario B staat al benoemd. De onderstaande drie omschrijvingen horen bij de andere drie toekomstscenario's.

- 1 Amsterdam, het Venetië van het Noorden
- 2 HollandCity, Nederland als toeristische bestemming
- 3 Kwaliteitstoerisme in de binnenstad

- 1p 23 Noteer de letters A, C en D uit bron 1 op je antwoordblad.
Schrijf achter elke letter de omschrijving die het best bij dat toekomstscenario past.

Gebruik de bronnen 1 en 2.

Door de toeristenstromen in Amsterdam weer te geven zoals in bron 2 ontstaat een kaartbeeld dat past bij het toekomstscenario 'Amsterdam, het Venetië van het Noorden'.

- 2p 24 Beredeneer dat het kaartbeeld in bron 2 bij dit toekomstscenario past.

De Nederlandse overheid heeft de voorkeur voor toekomstscenario B: metropool Amsterdam als toeristische bestemming.

- 3p 25 Geef drie argumenten waarom de Nederlandse overheid de voorkeur heeft voor dit toekomstscenario.

Gebruik de atlas.

In de toeristische folder die past bij toekomstscenario B (metropool Amsterdam als toeristische bestemming) worden een aantal plaatsen of streken als volgt weergegeven:

a	Amsterdam beach	d	Amsterdam castle
b	New Land	e	Flowers of Amsterdam
c	Old Holland industrial heritage	f	Old Holland small town harbors

- 3p 26 Noteer naar keuze vier van de letters a tot en met f op je antwoordblad. Schrijf achter elk van deze vier letters welke plaats of streek daarmee bedoeld wordt.

De groei van het toerisme in Amsterdam kan positieve effecten hebben op andere gebieden in Nederland. Steden of regio's kunnen door middel van city- of regiomarketing inspelen op deze spread effects.

- 3p 27 Schrijf (in het Nederlands) voor toeristen die naar Amsterdam komen een korte informatieve advertentie voor één van onderstaande steden of regio's.

Kies uit:

- de stad Utrecht
- de stad Zwolle
- de Veluwe
- de Oostvaardersplassen

Gebruik maximaal 150 woorden. Noteer het aantal woorden dat je gebruikt.